

MATERIÁLY

VIII MEZINÁRODNÍ VĚDECKO - PRAKTICKÁ
KONFERENCE

«MODERNÍ VYMOŽENOSTI VĚDY – 2012»

27 ledna - 05 února 2012 roku

Díl 28 **Technické vědy** **Tělovýchova a sport**

Praha
Publishing House «Education and Science» s.r.o
2012

Vydáno Publishing House «Education and Science»,
Frýdlanská 15/1314, Praha 8
Spolu s DSP SHID, Berdianskaja 61 Б, Dnepropetrovsk

**Materiály VIII mezinárodní vědecko - praktická konference
«Moderní vymoženosti vědy – 2012».** - Díl 28. Technické vědy.
Tělovýchova a sport: Praha. Publishing House «Education and
Science» s.r.o - 104 stran

Šéfredaktor: Prof. JUDr Zdeněk Černák

Náměstek hlavního redaktor: Mgr. Alena Pelicánová

Zodpovědný za vydání: Mgr. Jana Štefko

Manažer: Mgr. Helena Žáková

Technický pracovník: Bc. Kateřina Zahradníčková

VIII sběrné nádobě obsahují materiály mezinárodní vědecko - praktická konference «Moderní vymoženosti vědy» (27 ledna - 05 února 2012 roku) po sekcích «Ekonomické vědy»

Pro studentů, aspirantů a vědeckých pracovníků

Cena 270 Kč

ISBN 978-966-8736-05-6

© Kolektiv autorů, 2012

© Publishing house «Education and Science» s.r.o.

OBSAH

TECHNICKÉ VĚDY

ELEKTROTECHNIKA A RADIOELEKTRONIKA

Федин А.Е., Киселёв Е.Н. Разработка и исследование контроллера температуры и влажности системы искусственного жизнеобеспечения	3
Зрюмов Е.А., Пронин С.П., Зрюмов П.А. Влияние низкочастотного шума на результат измерения частоты и размаха гармонической вибрации по контрасту изображения тест-объекта	6
Сулейменов О.А. Комбинированный способ высоковольтного питания электростатических сепараторов	10
Артюхин А.В. Анализ приборной базы для измерений высокочастотных электромагнитных полей.....	13
Одіяка К.В., Кісельов Є.М. Дослідження фільтрації сигналу ЕКГ для побудови системи моніторингу передінфарктних станів	17

ZPRACOVÁNÍ MATERIÁLŮ VE STROJÍRENSTVÍ

Біланенко В.Г., Цимбал А.Ю. Сучасне інструментальне забезпечення технологічних операцій оброблення отворів.....	20
Сошко В.А. Проникновение водорода из водосодержащей поверхностно-активной жидкости в железо и сталь в процессе резания.....	34
Карпусь В.С., Іванов В.О., Котляр О.В. Перспективні напрямки забезпечення ефективності технологічних систем механічної обробки деталей	45

LETECTVO A KOSMONAUTIKA

Ковалев А.А., Тищенко Л.А. Ультразвуковая диагностика газотермических функциональных покрытий применяемых в авиационной технике.....	48
---	----

HORNICTVÍ

Мамий И.П. Статистическая оценка запасов топливно-энергетических полезных ископаемых: проблемы и перспективы	55
---	----

AUTOMATIZOVANÉ ŘÍDICÍHO SYSTÉMU NA VÝROBĚ

Емельянов И.П. Схема локальной сети предприятия автомобильного сервиса	63
---	----

Карпуть В.С.¹, д.т.н., проф., Іванов В.О.², к.т.н., Котляр О.В.¹, к.т.н.

¹*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
Україна*

²*Сумський державний університет, Україна*

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ МЕХАНІЧНОЇ ОБРОБКИ ДЕТАЛЕЙ

Важливим аспектом технологічних розрахунків, пов'язаних з визначенням найвигідніших технологічних систем, є необхідність використовувати прогнозні дані щодо трудомісткості обробки деталі за різними технологічними процесами. Нами розроблена методика автоматизованого визначення прогнозної трудомісткості обробки деталі з використанням показника нормативної інтенсивності формоутворення, яка дозволяє з мінімальними витратами часу визначати трудомісткість обробки деталі для конкуруючих варіантів технологічного процесу.

Висока продуктивність та інтенсивність формоутворення є визначальним фактором високої економічної ефективності ТС, забезпечуючи високоприбуткове використання дороговартісного обладнання. Наприклад, одним із компонентів собівартості виготовлення виробу є витрати на різальний інструмент. За даними шведської фірми SANDVIK COROMANT при зменшенні інструментальних витрат на 30% або збільшенні стійкості інструменту на 50% собівартість виготовлення деталі знижується всього на 1%, а при підвищенні швидкості різання сучасним твердосплавним інструментом на 20% собівартість обробки деталі зменшується на 15%.

Принципово можливі два шляхи підвищення продуктивності та інтенсивності формоутворення ТС: зменшення тривалості робочого циклу та скорочення позациклових витрат часу. У другому випадку можливе підвищення продуктивності на 8–10%. Більші можливості забезпечує перший напрямок, пов'язаний з інтенсифікацією процесу обробки.

Найефективнішим шляхом вдосконалення засобів автоматизації технологічних процесів, що гарантує випереджувальне зростання продуктивності оброб-

ки порівняно зі збільшенням економічних витрат на автоматизацію, є підвищення ступеня концентрації технологічних переходів.

Як відомо, розрізняють наступні способи концентрації обробки: послідовна, паралельна і паралельно-послідовна, які здійснюються за допомогою комбінованого різального інструменту [1, 2] для обробки кількох поверхонь або послідовно однієї і тієї ж поверхні, а також багатоінструментну та багатопозиційну обробку. Стосовно металорізального обладнання з ЧПК послідовна концентрація технологічних переходів реалізується на токарних верстатах ЧПК, багатоцільових верстатах, а також на агрегатних верстатах з ЧПК, які по суті є багатошпиндельними багатоцільовими верстатами. Паралельна концентрація технологічних переходів здійснюється, наприклад, за допомогою голворізьцевих тримачів [3], комбінованих різців [4] та багатошпиндельних головок [5, 6], серед яких найефективнішими в умовах багатономенклатурного виробництва є переналагоджувані.

Необхідною умовою проведення багатоінструментної обробки на токарних та свердлильно-фрезерних верстатах є вибір оптимальної розрахункової стійкості багатоінструментної наладки, обґрунтування найвигіднішого ступеня концентрації обробки та стратегії обслуговування різальних інструментів.

Інтенсифікація процесів механічної обробки на верстатах з ЧПК та підвищення їх продуктивності в умовах багатономенклатурного виробництва можлива також шляхом удосконалення конструкцій верстатних пристроїв, бо найбільші витрати допоміжного часу при обробці на верстатах з ЧПК пов'язані з установленням-зняттям деталей, а також в зв'язку з переходом на обробку деталей іншого типорозміру. Тому актуальною є проблема здешевлення верстатних пристроїв, підвищення їх гнучкості та скорочення витрат на переналагодження. Цим вимогам в повній мірі задовольняє система універсально-збірних переналагоджуваних пристроїв [7], що характеризується високим ступенем гнучкості та рівнем уніфікації, забезпечує скорочення витрат часу на переналагодження верстатних пристроїв і задану точність обробки деталей, тобто підвищує продуктивність та інтенсивність обробки [8].

Обґрунтована доцільність використання системи універсально-збірних переналагоджуваних пристроїв на прикладі верстатного пристрою, скомпанованого на основі базуючої призми [9] для установлення валів при обробці на свердлильно-фрезерно-розточувальних верстатах з ЧПК. Розроблена система багатокритеріальної оптимізації компоновок універсально-збірних переналагоджуваних пристроїв базується на ієрархічній структурі конструкції верстатних пристроїв і враховує конструктивно-технологічні характеристики функціональних елементів і виробничі умови. Запропонована система конструкцій функціональних елементів для універсальних та багатоцільових верстатів з ЧПК, яка характеризується високим ступенем гнучкості та рівнем уніфікації та забезпечує скорочення часу переналагодження та задану точність обробки деталей, а також

підвищення точності складання компоновок пристроїв в результаті застосування способу безазорного базування елементів.

Вибір найвигіднішого варіанту компоновки верстатного пристрою є багато-критеріальною задачею, тобто здійснюється з використанням кількох критеріїв оптимальності, кожен з яких характеризує певний аспект якості об'єкту оптимізації. В якості критеріїв оптимальності прийнято похибку установавання заготовки, ступінь гнучкості пристрою, а також його вартість і матеріаломісткість. Оптимізаційна задача вирішується за допомогою методу послідовних поступок.

Література:

1. Пат. на корисну модель № 45699 Україна, МПК (2009), В23В 51/00. Збірний комбінований осьовий інструмент / Карпусь В.Є., Іванова М.С., Котляр О.В.
2. Пат. на корисну модель № 49356 Україна, МПК (2009), В23В 51/00. Модульний комбінований осьовий інструмент / Карпусь В.Є., Іванова М.С.
3. Пат. на корисну модель № 24139 Україна, МПК (2006), В23В 29/24. Багаторізцевий тримач / Карпусь В.Є., Котляр О.В.
4. Пат. на корисну модель № 24137 Україна, МПК (2006), В23В 27/16. Комбінований різець / Карпусь В.Є., Котляр О.В.
5. Пат. на корисну модель №31383 Україна, МПК (2006) В23В 9/00. Багатошпіндельна головка / Карпусь В.Є., Котляр О.В.
6. Пат. на корисну модель №36304 Україна МПК (2006) В23В 39/00. Багатошпіндельна головка / Карпусь В.Є., Котляр О.В.
7. Карпусь В. Е. Универсально-сборные переналаживаемые приспособления / В. Е. Карпусь, В. А. Иванов // Вестник машиностроения. – 2008. – № 11. – С. 46–50.
8. Karpus' V. E., Ivanov V.A. Universal-composite adjustable machine-tool attachments // Russian Engineering Research, 2008. – Vol. 28, No. 11, pp.1077–1083.
9. Пат. на корисну модель № 31416 Україна, МПК (2006) В23В 39/00. Базаюча призма, що автоматично регулюється / Карпусь В. Є., Іванов В. О.